

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Hármas szövetségből ötös szövetség.

Európa új politikai korszaka.

Mikor a hármas szövetségre vonatkozó szerződést csak nem régen kötötték meg újból, soknak feltűnhetik, hogy a hármas szövetség két tagja, már mint Német- és Olaszország, feltűnően barátkozik másik két nagy hatalmassággal: Franciaországgal meg Oroszországgal.

A külpolitikai élet csillagjósai hirdetik a következőket: a hármas szövetségnek és a kettős szövetségnek, vagyis az orosz-francia-szövetségnek egybeolvadását egy nagy ötös szövetségbe, mely ily módon mintegy az európai Egyesült-Államokat alkotná.

Első pillantásra kissé fanatikusként látszik ez az egész dolog, de jobban szemügyre véve a jelenségeket, nem is olyan lehetetlenség. Mert jelenségek vannak, melyek legalább is arra vallanak,

hogy a két szövetség egymáshoz közeledik. Nincs is semmi olyan gát, mely e közeledést megakadályozná.

Mindkét szövetségnek czélja ugyanis ugyanegy: a béke fenntartása. Olaszország foglalkozott először az ötös szövetség megkötésének lehetőségével. — Erre vallanak külügyi politikájára vonatkozó iratai is és erre vall az is, hogy a hármas szövetséget nem hat, hanem 12 esztendőre ujtották meg. Más körülmények közt ez a tizenkét évi meghosszabbítása a szövetségnek provokáló tüntetés-számba menne a többi európai nagyhatalmassággal szemben. De ma sem. Mert ma mindenki s a többi nagyhatalmasság is tudja, mit jelent a szövetség e meghosszabbítása.

Hogy az olasz király az nap indult utnak Pétervárra, mikor a hármas szövetségnek újból való meghosszabbítását proklamálták, az is tanubizonyosság amaz összhang mellett, mely a nagyhatalmak két csoportja közt mind sürűbb jelek-

ben mutatkozik. — Hallatszanak ugyan olyan hangok, hogy a hármas szövetség államainak más államokkal való barátkozása az egymás közt való barátság kötelekét lazítja, de e fölfogás ellen maguk a hármas szövetség államai tiltakoznak, hangsúlyozván, hogy a hármas szövetség egyetlen államot sem gátol abban, hogy más országokkal baráti viszonyban legyen. Ez a negatív koncesszió magában is elég ékesen szóló dolog.

De a közel jövő még sokkal fontosabb jelenségeket fog felszínre vetni, melyek mind hozzá fognak járulni, hogy a nagyhatalmasságok közt amugy is tünedezőben levő politikai rivalitás egészen eltűnjék.

Ha ez az ötös szövetség megalakul, nagy horderejű következése mindenki előtt tisztán állhat. Mihelyt ez az ötös szövetség létesül, a leszerelés lehetőségének problémája meg van oldva. Manapság a közigazdaság dominál minden viszonyokon.

Esküvő előtt.

Irta: **Jan Neruda.**

Ahogy befordulok a Strada del Corson, egy leány surran el mellettem. A Colonnater felől jött. Kalap nem volt a fején, csak egy fekete csipkekendő, amelyet mélyen a szemére vont. Hosszu bársony köpenyét is a mamája szokta hordani, de azért mégis megösmertem: igen, igen ő az, a gazdánk vidám leánykája. Előre hát, egykettő, érjük utól.

— Signora Constanza!

— Ah! — szól hátra ijedten, de aztán édes mosolyra áll az ajka és épen csak anynyira pirul el, amennyire egy csinyen kapott gyerek.

— Hová, háová, ha kérdenem szabad.

— A St. Eustachiohól jövök.

— Hogyne, hogyne! — hisz gondolhattam volna, ott van az új fészek, magácska mesélte tegnapi

Constanze elpirul egy kicsit és lesüti

a szemét. Csinos, kedves kis teremtés. Karsu, közepes termet, sötét, egészséges arc, a haja fekete és sima, mint a selyem, a szeme — oh, a szeme édes, mint a... hogy is mondjam... mint a csöppentett méz. De milyen naiv, milyen beszédes, milyen bizalmas! Alig egy pár napja, hogy az apjánál lakunk és máris olyan velünk a kicsike, mintha Isten tudja mióta volnánk kenyeres pajtások. Pedig menyasszony, Luca, a szobrász a vőlegénye, azt mondják róla, hogy nagy művész, olyan gladiatorokat nem farag senki, mint ő. Ez a Luca is éppen olyan jó és bizalmas, mint a kis arája. Esténként künn ülünk velük a kertben a citromfák alatt és örömlük telik benne, ahogy elmókáznak és enyelegnek egymással. Elmondanak nekünk mindent, amit csak gondolnak; elmondják, hogy milyen nagyon szeretik egymást, hogy a papa két hónapig hallani sem akart a dologról, de végre megpuhult és mégis csak ott fognak lakni együtt a St. Eustachio külvárosban.

— Hát ugy-e hatodikán lesz a lakzi?

— Ejj, dehogyan! Hetedikén. Hisz hatodika szerencsétlen nap.

— Ugy?

— Persze mert júliusban össze-vissza három szerencsétlen nap van! elseje, ötödike, meg hatodika. Talán a maga hazájában másképp van?

— Bizony, signora, tőlem másképp is lehet, mert nem tudom. De mondja csak, sok ilyen szerencsétlen napjuk van?

— Oh, nem sok, valami negyven.

— Csak? Aztán melyik a legszerencsétlenebb?

— Santa Madonna, hát maga azt se tudja, hogy Judás mikor adta el Krisztus urunkat!?

— Ejnye ni, majd el is felejttem, hogy április elsején!...

Jobb kezét egyre a bársony köpeny alatt tartotta Constanza és csak a ballal kísérte beszédét.

— Talán rejteget valamit, signora?

Constanza nem felel.

T. közönség.

A minden oldalról való tömeges érdeklődésnek pontosan megfelelni, **felkérjük Debreczen szab kir. város s a vidék n. é. közönségét**, miként a szállodánkban levő **butor és felszerelési cikkek bevásárlását** ozentál csakis d. e. 11—12-ig d. u. pedig 3—6-ig eszközölni sziveskedjen.

Tisztelettel:

ARANY BIKÁ-SZÁLLODA bérlet-társaság.

Már hatalmas szárnyakon bontakozik is ki a tengerentuli nyugaton a nagyhatalmasságok legnagyobbika, az, amelyik a milliárdos trust-okra alapítja erejét és mely elnyomással fenyegeti a pénz erejéhez képest gyöngy fegyverekre alapított európai nagyhatalmasságokat.

Ha az amerikai Egyesült-Államok e hatalmasan megnövekedő erejével szemben Európa nagyhatalmai hamarosan ugyanily vértet nem öltenek, ha nem közgazdasági térre sietnek koncentrálni minden erejüket, akkor az európai nagyhatalmaknak ez a késedelmező nembánomsága egyértelmű az öngyilkossággal. Csak úgy veheti fel Európa a harcot, vagy — hogy szelidebben mondjuk — a versenyt az Egyesült-Államokkal, ha még idejekorán bevételeit jobb célokra fordítja, mint öt millió katonájának és több ezer hadihajójának folytonos járatban való tartására és tökéletesítésére, mik tudvalevőleg évről-évre szaporodó gondokat és még több kiadásokat okoznak az államoknak.

Tisztán állhat most már egy létesülő ötös szövetségnek nagy horderejű jelentősége. Ugy lehet, hogy mihamarabb ki fog tűnni, hogy az olasz király oroszországi utazásának rendkívüli jelentősége van a következőkben olyan, hogy Európa új politikai érája kiindulásának tekinthető.

A Csokonai-kör választmányi ülése.

Debreczen, július 29.

A Csokonai-kör választmánya tegnap délután Géressy Kálmán elnökle alatt ülést tartott a városháza kistanács-termében. A választmányi ülésnek több fontos tárgya volt, amelyeknek elintézéséről alábbi tudósításunk keretében számolunk be.

A Csokonai színház.

Az első tárgy Makó Lajos debreczeni színházigazgató indítványa volt, hogy színházunk a városi színház helyett Debreczen nagynevű szülöttének nevével a „Csokonai Színház“ címet vegye fel.

A választmány tagjai közt akadt egy, a ki a Csokonai-kultuszt ennyire nem kíváná kiterjeszteni s felszólalására mintegy ellenkezésbe jutott azzal az intenczióval, amelyet a Csokonai-kör követni hivatott. A tulnyomó többség azonban lelkesedéssel üdvözölte Makó Lajos színházigazgató indítványát s hogy az eredményes legyen, a maga részéről is támogatni fogja az illetékes helyeken.

Dóczy József dalai.

Dóczy József, a kit hangulatos magyar nótái révén ismer az ország, megkérte a debreczeni Csokonai-kört, hogy összes népdalainak a kiadására felhívja.

Ezt a megkeresést tegnapi ülésében tárgyalta a kör választmánya s a népdalok kiadását elhatározta. A kör választmánya megbizta az elnökséget, hogy a további lépéseket legjobb belátása s a kiadással járó vállalkozás sikere érdekében megtegye.

A szabadságszobor leleplezése.

A Csokonai-kör választmánya ezután elhatározta, hogy a debreczeni szabadságszobor szombat délelőtti leleplezési ünnepélyén Géressy Kálmán elnök vezetése alatt megjelenik.

A kör nevében koszorút helyeznek a szoborra s azután a szobrot gondozásra Géressy Kálmán elnök veszi át Simonffy Imre kir. tan. polgármestertől.

A kör, mint az emlékkert gondozója, önként vállalkozott a szobor gondozására is.

E. Kovács Gyula iratai.

E. Kovács Gyula, a kiváló tragikus iratait most rendezgette özvegye. Az iratok között megtalálta E. Kovács Gyula bizonyítványát is, a melyet az elhunyt poéta annak idején a debreczeni kollegiumban kapott s a melyet Tóth József irt alá, megtalálta többek közt annak a cétusnak is közös és érdekes határozatát, amelyben E. Kovács Gyula élt s a debreczeni színészet 100 éves jubileumára irt alkalmi költemény eredeti kéziratát.

Az özvegy mindezeket elküldte a Csokonai-körnek, amely köszönettel fogadta s értékes relikviái között helyezi el. Az ülés ezzel véget ért.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A törvényszéki elnök szabadságon. Dr. Szüts Miklós, a debreceni kir. törvényszék kitünő elnöke holnap kezdi meg hat heti nyári szabadságát. A törvényszéki elnök Budapesten, Siófokon, Csaprendeken és Moóron tölti vakációját. A szeptemberi esküdtzéki ciklus tárgyalásain Szüts doktor már elnökölni fog.

§ Lopás az Erzsébet kávéházban. László József hetes volt a Kossuth-utcai Erzsébet kávéházban. Ez év június 16-án gazdájának forgópisztolyt, a fizetőpinczértől pedig ezüst zsebórát és szivarokat lopott. A debreczeni törvényszék tegnap két havi fogházra ítélte a tolvaj tetést, a ki megnyugodott az ítéletben.

— Valami szépet rejteget? Elpirul.

— Egy szenteltviz tartót.

Nagy komolyan néz rám és én zavartan mondom:

— Persze, persze... az új lakásba kell, nemde?

— Oh, az újat már föltettük! Hanem édes mamától kölesön kértem, az övét, azt, amelyik évekig látta a szüleim boldogságát, aztán ebből hintettem be a lakásunkat szentelt vízzel; onnan jövök most. Az a csuf ember, képzelje csak, nem engedte, hogy az ő szobájába akasszam a feszületet, hanem azt mondta, hogy tegyük ki a konyhába! ..No, de aztán ő maga szegezte fel szegény, — ugy-e mégis csak jó fiu? A cseledünk új ládáját is meghintettem szentelt vízzel, hadd gyarapodjék a kis vagyunkája. Tudja kérem, egy felvidéki lányt fogadtam, de olyan furcsa szegény! Fél egyedül ott maradni az új lakásban.

— Maga persze nem félne signora ugy-e?

— Én... én... biz' én még félőbb vagyok és perczig se maradnék ott; elszaladnék.

— Persze örül már, hogy meglesz az esküvő. Hogy is ne örülne!

— Oh, dehogyan örülök. Félek. Nagyon félek. Mert tudja kérem... majd elmondom az egész históriát. Lakott nálunk egyszer egy diák, úgy hívták, hogy Signor Micció (ami annyit tesz ugy-e, hogy: — számár.) Én mindig másfelé néztem, mikor a nevén szólítottam, mert olyan furcsa is volt. Hát az a diák megbukott a vizsgán és bánatában meg akarta magát ölni és azt mondtam neki, hogy ne tegye. Azóta váltig azon volt, hogy én vagyok az ő „védő-bagyala“ és — el akart venni feleségül. Most, hogy menyasszony vagyok, azzal ijesztget, hogy vagy engem, vagy Lucát, de egyikünket megöl. No, hallott már ilyet?

Megborzadt és megállt. Épp egy ház előtt voltunk, a melynek feszület volt a falán, körülötte virágok, alatta örök méces. Constanza keresztet vetett és a mellét verdeste. Aztán egy Miatyánkot mondott. És utána ezt:

— Légy velünk, oh Uram Isten, hogy elszéledjenek világgá az ellenségeink, hogy megfutamodjanak orcájától, akik őt gyűlölik! — Luca haragszik rám, ha így beszélek,

de hát nem tehetek róla, ugy-e kérem? — tette hozzá nagy komolyan.

— Hát igazán nem fél, signora Constanza?

— Tudja, van a mamának egy régi kis imádságos könyve, lehet tán száz éves; azt majd a zsebembe teszem, mikor esküvőre megyünk. Aztán az első pénzből, a mit Lucától kapok, misét mondatok és gyertyát gyujtatok a templomban. Mit szól hozzá?

— Jó lesz. Bizonyára boldogok lesznek.

— Azt hiszem én is singor, szentül hiszem! Ma reggel, a hogy bementem a Saint Augustino templomba, egy ezüst szívet ajánlottam föl a Madonnának és a nap mindjárt rásütött az én ezüst szívemre, ugy, hogy ragyogni kezdett, mint a gyémánt. Egészen olyan volt, mintha tüzfény sugárzott volna belőle és világosság köröskörül.

Hazatértünk. Constanza belibbent a kapun. Én még künn maradtam egy kissé és úgy éreztem, hogy a mennyország volt, a mibe az elébb betekinttem, a fényes, soha el nem érhető mennyország...

Óvjon az Isten, boldog kis leány!

§ **Birák nyári vakációja.** A törvényszéki birák közül ma már alig van itthon valaki. Ma kezdik meg nyári szabadságuk élvezését Deák Ferencz és Hegedűs István birák. A jövő hét végén már kezdenek haza jönni az üdülő birák, hogy pihent erővel osszák részrehajtatlanul az igazságot.

§ **Okirathamisítással vádolta a felesége.** Noszály István büdsszentmihályi lakos feleségének szabóüzlete van Noszály árukat randelt a debreczeni Klein Jakab cégtől s a portékáért váltót adott, melyen felesége, mint üzlettulajdos neve szerepelt, mint elfogadó. A névalírást azonban Noszály maga írta s felesége a Debreczenben tegnap tartott főtárgyaláson is tagadta, hogy ő írta volna alá a váltót. Az Oláh Miklós dr. elnöklete alatt ülésezett vádtanács Noszály Istvánt magánokirat hamisítás miatt hét hónapra ítélte. Az elítelt felebbezett.

§ **Lopás, orgazdaság.** Ifjabb Székér József és Ficsor Pál buzát loptak Egyeken és azt elakarták adni Varga Pálnak. A Varga udvarára érve megijedtek, el-ejtették a buzát, de Varga megtalálta a zsákot s a kutató csendőröknek átadta. Székér és társa ugyanakkor átvettek Varga Györgytől néhány zsák tengerit, mit ez apjától loptott. Ezt a tengerit a legények eladták Varga Pálnak, ki tudta, hogy loptott holmit vesz. A debreczeni törvényszék lopás és orgazdaság büntette miatt Székér Józsefet hat havi, Ficsor Pált hét havi, Varga Pált pedig orgazdaság vétsége címén egy hónapi börtönre ítélte. Valamennyi elítált appellált.

§ **A márki merénylete.** (Táv-irat.) A lausanesi bíróság a napokban szenzációs ügyet kezdett tárgyalni. A vádlott Lagoy Jean Alfréd márki, a ki gyilkos merényletet követett el apósa La Mée de la Salle ellen. Az ügy előzményei ezek: A márki 1890-ben vette feleségül La Mée Coraile kisasszonyt és Saint-Réni melletti jószágán telepedett le. A szerelmi házasságnak azonban már 1894-ben az lett a vége, hogy a márkiné válópört indított férje ellen. — A márki ugyanis brutalisan bánt feleségével, a kiadásokért folyton szidalmazta az asszonyt, a ki pedig nagy hozományt kapott. A bíróság a márki hibájából felbontotta a házasságot és a két gyermeket az anyának ítélte oda. A mult télen a nagyobbik leány megbetegedett és az orvosok tanácsára Onehybe vitték, Lausanne mellett. A márki, a ki hallott leánya betegségéről Onehybe utazott és látni akarta gyermekét. La Mée, az após, nem akarta a másikat a beteghez engedni, mire a márki revolverből háromszor lőtt apósára. La Mée súlyosan megsebesült, de az orvosoknak sikerült őt megmenteni, a márkit letartóztatták. A tárgyalásra a francia arisztokrácia több tagját idézték meg tanuságtételre.

§ **Meglopott inas.** Az orfeumból kihangzó csapongó jókedv Grámer István géplakatos inast is többet magával oda csalta a bejáráshoz. Egy-egy kihallatszó ének volt egyedüli szórakozásuk. Grámer nem birta sokáig a dicsőséget és elaludt az unalmassá vált szórakozáson. Ezt a pillanatot használta fel Burai Géza csavargó fiú és ellopta a Grámer zsebéből óráját és lónczát. Burait másnap elfogta a rendőrség de már az órát nem találta meg nála, va-

lószerűleg tuladott rajta. A lopást tagadja, mivel bizonyíték ellene nincs, nehéz lesz a lopást rábizonyítani.

§ **Tolvaj a Nagyerdőn.** Vecsey Imre tanácsnok kárára elkövetett lopás tettesét a rendőrség már kinyomozta. A lopást e szerint Bozsányi Botos Károly, közismert csavargó követte el, a ki már hasonló módon elkövetett lopásért több ízben büntetve volt és a város területéről örökre ki van tiltva. Ez azonban legkevésbé sem akadályozta a veszedelmes tolvajt abban, hogy olykor-olykor Debreczenben szét ne nézzen. A tolvajt országosan körözik, illetőségi helyére pedig táviratoztak a letartóztatása és ide hozatala iránt.

Három lövés egy grófra. Gr. Harnoncourt és Wahrmann Ernő.

Különös esetet ad hírül a „Nagybecskereki Hirlap.“ Elmondjuk, úgy, mint az említett lap megírja: Két nap óta előkelő, magas állású vendégei vannak gróf Harnoncourt Félixnek. Vasárnap érkezett Écskára Jaime de Bourbonne herczeg. Don Carlos trónkövetelő fia, a kit a gróf vadászatra hívott meg. Az écskai kastélyban már hosszabb idő óta tartózkodik dr. Wahrmann Ernő, néhai Wahrmann Mór fia. A gróf vendégei, a kikhez még Kögl János plébános és dr. Messinger Károly orvos is csatlakozott, rendszerint kártyázva töltötték az időt.

Szerdán délután dr. Wahrmann Ernő, dr. Messinger Károly és Kögl János tarokkoztak a kastély verandáján. Kártyázás közben dr. Wahrmann következetesen „trotlink“ (hülyének) titulálta dr. Messingert, a ki természetesen erélyesen visszautasította ezt a hangot. A leghevesebb szóváltás keletkezett erre dr. Messinger és dr. Wahrmann között. A legkritikusabb pillanatban lépett be a verandára gróf Harnoncourt a herczeggel, a kik a hajbakapott feleket lecsilapították. Dr. Messinger Károly másnap Tasnády Endre és Szekecsán János megyei tisztviselőkkel provokáltatta Wahrmannt, a ki a kihívást azonban nem fogadta el. A segédek egy jegyzőkönyvet adtak át Messingernek, a melyben konstatálták, hogy az ellenfél a kihívást nem akceptálta, de a sértéseket visszavonta. Tegnap délben, mintegy félegy óra tájban dr. Wahrmann Ernő, Harnoncourt gróffal beszélgetett a szalonban. A gróf szemrehányást tett Wahrmann dr.-nak, hogy a kihívást visszautasította. Wahrmann erre így felelt:

— *Azzal a zsidóval nem verekszem!* Én Londonban nevelkedtem és kinevetne az egész világ, ha meghalnék, hogy ezzel a zsidóval párba-joztam.

Gróf Harnoncourt azzal vágott vissza, hogy *hiszen Wahrmann is zsidó* s ha ma talán már nem is az, de annak született. A beszéd egyre izgatottabb jelleget öltött s a mikor a kölcsönös idegesség tetőpontra hágott, dr.

Wahrmann hirtelen föluggrott és szobájába rohant. A következő pillanatban a gróf előtt termett ismét és *revolvert szegezve feléje, kétszer elcsattantotta a ravaszt.* A revolver azonban nem volt töltve s így a grófnak nem történt baja. Wahrmann észrevéve, hogy a revolverben nincsen golyó, visszasietett szobájába, *megtöltötte revolverét,* s a grófnak rontott vele. *A ravaszt ismét elcsattantotta kétszer egymásután,* de a revolver újabb *csütörtököt mondott.* Dr. Wahrmann revolvere t. i., a melyet állandóan magánál hord, angol szerkezetű és zárókészülékkel van ellátva, a melyet Wahrmann azonban nem tud kezelni. Kétszer is megpróbálkozott a felnyitással, de eredménytelenül. A zajra berohant a kastély cselédsége a herczeggel, a kik Wahrmannt védtelenné tették. Harnoncourt gróf dühtől szikrázva kiáltott Wahrmanra:

— *Ki a házamból! Takarodjék!*

Dr. Wahrmann rögtön el is távozott s a plébánoshoz ment, a hol estig tartózkodott. Este Nagybecskerekre jött. Nevezetes, hogy Écskán egyre dicsekedett, hogy le akarta löni a gróft. — Gróf Harnoncourt Müller Ottó segédjegyző és Kocsisál bíró utján le akarta tartóztatni Wahrmannt, ez azonban nem történt meg. Mint értesülünk, Tasnády és Szekecsán, Messinger segédei ma provokálták Wahrmannt, a miért őket hazugsággal vádolta és gazembereknek nevezte.

ÚJDONSÁGOK.

A debreczeni szabadságszobor leleplezése.

Debreczen, július 29.

38. A depr. kerületi betegsegélyző pénztár Berger Jenő elnök vezetése alatt 30 taggal vesz részt és koszorut helyez.

39. A kovács ipartársulat elnöke Molnár Ambrus vezetése alatt testületileg vesz részt.

40. A hubás ipartársulat elnöke Salánki Ferencz vezetése mellett testületileg vesz részt.

41. Az ev. ref. collegium összes tanári testületei dr. Kérészy Zoltán akad. igazg. vezetésével jelennek meg és koszorut helyeznek.

42. A debreczeni hirlapírók nevében Koncz Ákos koszorut helyez.

43. A szabadelvűpárt Szilágyi Imre alelnök vezetése mellett küldöttségileg képviselteti magát és koszorut helyez.

44. Az ügyvédi kamara küldöttségileg képviselteti magát s nevében Szilágyi Imre elnökhelyettes koszorut helyez.

45. Az autonom orthodox izr. hitközség Stark Ignác elnök vezetése mellett küldöttségileg jelenik meg és koszorut helyez.

46. A magyar államvasutak debreczeni állomásának tisztika Gaál Béla helyettes állomásfőnök vezetése alatt küldöttségileg vesz részt.

47. Az Asztalos-Társulat elnöke Dinyés Gyula vezetése alatt küldöttségileg jelenik meg és koszorut helyeztet Olényi Antal asztalos mester által.

48. A Bikur-Cholin egyesület Hoffman Sándor elnökle alatt 5 tagu bizottággal képviselteti magát az ünnepélyen.

49. Az izr. szent egyesület Konh Adolf elnök vezetése alatt vesz részt az ünnepélyen.

50. Hajdu-megyei tankerületi tanítók Gönczy egyesülete Kovács Lajos elnök vezetése mellett 3 tagu küldöttséggel képviselteti magát.

51. A Kőmives dalegylet Szabó István elnöklése alatt vesz részt az ünnepélyen és koszorut helyez.

52. Az ág. ev. egyház részt vesz az ünnepélyen és koszorut helyez Materny Lajos főesperes vezetése mellett.

Visszautasított miniszteri ajándék.

A timártársulat közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 28.

A debreczeni czéhek egyik legrégebbike: a timárok ipartársulata tegnap Ekli Gábor elnökle alatt közgyűlést tartott. A gyűlésen jelen volt Stodora József kereskedelemügyi miniszteri biztos is. A debreczeni kereskedelmi és ioarkamarát Grünwald József segédtitkár képviselte. A timárok igen nagy számmal vettek részt a közgyűlésen.

A közgyűlés egyetlen tárgya a miniszter ipari gépeinek ismeretes ügye volt. Láng miniszter a debreczeni kamara utján értesítette a timárokat, hogy üzemük szakszerű fejlesztése s iparcikkeik versenyképessé tétele czéljából hajlandó nekik mintegy *tizenkét-ezer korona* értékű ipari gépet *ingyen adományozni*. A miniszter mégis biztosítékot kívánt arra nézve, hogy a timárok adnak-e alkalmas elhelyezést e gépeknek s a kamarához intézett leiratában feltétlenül kötötte ki azt is, hogy a timárok állandóan üzemben tartják a gépeket s ezek használatát díjmentesen engedik át azon társulataiknak is, kik a szakcsoportban nincsenek benn.

Stodora miniszteri biztos és Grünwald kamarai segédtitkár ismertetvén az ügyet, igyekezett megnyugtatni a minisztertől kívánt „biztosíték” miatt aggodalmaskodó timárokat. Magyarággatták, hogy ez korántsem anyagi biztosíték, hanem föltétel ahhoz, hogy a kormány segítsége a hazai ipar érdekében nem vész el.

A timárok „times Danaos” szal feleltek s nyíltan kifejezést adtak azon megokolt gyanujoknak, hogy a kormány később beszedi rajtuk az ajándékozott gépek árát. Vélemények hangzottak fel, hogy a kormány léteítsen először önálló vámterületet, aztán elfodagják az in nyen gépeket, melyeknek a vámközösség mellett mi hasznát sem veszik. Mit ér az, ha ők versenyképes bőröket cserezhethetnek, mikor az idegen bőrkészítmények beözönlése tönkreteszi iparukat?

A közgyűlés eredménye az lett, hogy nem alakult meg a husztagu szakcsoport, mely szükséges volna az

ingyen gépek üzembe állításához. — Nyolczvan timár közül *nyolczan* léptek be a szakcsoportba és irták alá a kibocsátott ivet. A hangulat pedig olyan, hogy a szakcsoport nem is fog megalkalni.

Ez a visszautasított miniszteri ajándék története.

Felderített lopás.

— A bűnös nyomában. —

Debreczen, július 29.

Fél évvel ezelőtt történt az eset, de csak tegnap lett nyilvánvalóvá. Akkoriban Deutsch József kerekedősegéd Bányai József paszomántosnál lakott, a ki neki távolról rokona volt.

Egy reggel Deutsch arra ébredt, hogy összes ruhájától megfosztotta valaki. Az esetet jelentette a rendőrségnél, de hasztalan, mert a megindított nyomozás eredményre nem vezetett.

Hosszu fél évnek kellett lefolynia, hogy a való kiderüljön. Bányai két tanoncza ugyanis némi lelki furdalást érzett, hogy ők a vizsgálatnál nem mondtak igazat. A lopást állításuk szerint Gál András segéd követte el, a ki akkor Bányainál dolgozott. A két tanoncz látta is nála az ellopott ruhákat.

Bányai a felfedezést nyomban is közölte a rendőrséggel, hol elrendelték Gál András ellen a hivatalos eljárást. Gál jelenleg Budapesten dolgozik egy nagyobb gyárban, a rendőrség táviratban intézkedett a tovaj segéd letartóztatása iránt.

* Szojka Gyula igazgató.

A Kereskedő-Társulat tegnap tartott választmányi ülésén a felső kereskedelmi iskola igazgatójául egyhangulag Szojka Gyulát választották meg. Erdemes, tapasztalt embert ért a kitüntetés, kinek kezeibe nyugodtan helyezte iskolájának sorsát a Kereskedő-Társulat. Szojka Gyula jeles tanár és kiváló férfit, ki bizvást jól fogja vezetni és reprezentálni az intézetet.

* **Gazdasági ülés** A református kollégium gazdasági tanácsa e hó 30-án, szerdán d. u. 4 órakor gyűlést tart. — A gyűlés tárgysorozatán folyó ügyek szerepelnek.

* **A világitási bizottság új tagja.** A világitási bizottságban Balogh Mihály, volt városi főmérnök elhalálozásával megürült egy tagsági hely. A világitási bizottság ennek a helynek betöltésére Garda Dezső fűtőházi főnököt javasolja. A tanács elfogadta a világitási bizottság előterjesztését s a közgyűlés elé terjeszti a javaslatot.

* **Esküvő.** Kovács János kárpitos és diszitó vasárnap esküdött örök hűséget Hódos Ottilia kisasszonynak a róm. kath. templomban.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Békési Irma ev. ref. 2 hónapos, Gyarmati Mihályné ev. ref. 63 éves, Barna András ev. ref. 75 éves, Balogh Ferencz ev. ref. 72 éves, Furman Lajos ev. ref. 12 hónapos, Gerőcz Mária ev. ref. 22 éves, Károlyi Juliánna ev. ref. 8 hónapos, Bögös Lajos ev. ref. 46 éves, Nagy Kálmán ev. ref. 3 éves, Rákóczi József ev. református, egy hónapos.

* Bögös Lajos meghalt. —

Debreczenben is sokan ismerték és szerették ezt az uri embert, kinek haláláról szomoruan adunk most hírt. Bögös Lajos előbb zsákai, utóbb pedig esökmői református lelkész szervi szivbaját gyógyítandó, fürdőre ment. A fürdőről hazajövet meglátogatta most vasárnap sógorát, a Debreczenben lakó Szabó Mátyást s itt érte utól hirtelen a halál. Bögös Lajos 1880-ban machinista praesese, utolsó nagybotos elnöke volt a debreczeni kollégiumi diákok tüzoltó-egyletének. 1900-ban a husz évvel előbb érettségizett diákok debreczeni találkozója alkalmával ő mondott predikációt a nagytemplomban. Az elhunyt papot, kinek halálával ismét megürült a bihari egyházmegye egyik nagy parochiája, ma temetik s valószínűleg dr. Erdős theologia dékán bucsuztatja.

* **Iparosok értekezlete.** Tegnap délután három órakor a keztyüsök és esztergályosok, négy órakor a borbélyok szakegylete tartott értekezletet az ipartestületben. Az szakosztályok a csütörtökön tartandó előljárósági ülés tárgysorozatát készítették elő.

* Huszárjaink Aradon.

A Vilmos huszárezred Debreczenben állomásozó törzse, mely Szalonta vidékén a nagyváradi zászlóaljjal egyesült, ma reggel érkezett Aradra. A Vilmos huszárok, kik ezred és dandárgyakorlataikat a most jubilált aradi Hadik ezreddel együttesen Arad és Kisszentmiklós környékén végzik, szeptember 19-ig, az általános lefuvás idejéig maradnak a délvidéken. Így körülbelül két hónapig lesznek távol Debreczentől a Vilmos huszárok.

* A postahivatalnok aranyai.

Ily czimen irt ujdonságunkat helyreigazítani kéri Gara postahivatalnok. Az ő előadása szerint csak 50 koronás tekereseket szoktak a postán összeállítani s így elesik Balassának azon állítása, hogy a hozzákerült tekeresben csak negyven arany volt. Mi nem foglaltunk állást a dologban, a bíróság ítélete eldönti, a perlekedő felek közül kinek volt igazza?

* Pénztárvizsgálat a honvéd gyalogezrednél.

Megirtuk tegnap, hogy Szathmáry Kornél honvédelmi miniszteri számvivőségi főnök és Kudlinay Antal százados hadbíró Debreczenbe érkeztek. A miniszterium kiküldöttéi tegnap megvizsgálták a 3-ik honvéd gyalogezred pénztárát, számvivőségét és kezelési osztályát. — Ma a honvédhuszár ezrednél végzik ugyanezen vizsgálatot.

* Kik akarnak pályázni?

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara lapunk utján a következő pályázatokat teszi közzé: A cs. és kir. 6-ik hadtest hadbiztossága élelem szükségleteinek biztosítására árléjtés: Kassán. 1902. augusztus 4-ikén Eperjesen, Igón, Egerben, Gyöngyösön, Kassán. 1902. augusztus 11-én Kis-Szeben, Lőcse, Losoncz, Miskolcz, Becztercebánya. Nyiregyházán: 1902. augusztus 7-én Mátészalka, M.-Sziget, Munkács, Nyiregyháza, Szatmár és Ungvár állomások részére. — M.-Sziget város utczái és terei burkolási

munkálataira árlejtés 1902. augusztus hó 5-én tartatik. A m. kir. államépítészeti hivatal Nagy-Károlyban jelenti, hogy a Nagy-Bánya—kolozsvári állami közuton egy áteresztől építését 753 kor. költséggel engedélyezte. A magy. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága a gyárai részére szükséges 95.000 kilogramm kőolaj beszerzése céljából f. é. augusztus hó 6-án nyilvános árlejtést tart. — A nyiregyházi m. kir. dohánybevéltő felügyelőség a következő helyeken fog újításokat és tatarozásokat eszközölni: Nyiregyházán 8445 korona. Kis-Várdán 1238 korona. Vásárosnaményban 1512 korona. Nagytárkányban 1159 kor. értékben. A m. kir. bányaigazgatóság Nagy-Bányán tudatja, miszerint a fernezelyi kir. kohómi telepen építendő róm. kath. templom építésénél felmerülő föld, kőmives, ács, asztalos, lakatos, üveges, mázó és bádogos munkára f. é. augusztus 20-iki lejárattal nyilvános árlejtés tartatik.

* Debreczeni vasutasok Berlinben. A Vasuti- és Hajózási-Club szeptember 5., 6. és 7-ik napjain kirándulást rendez Berlinbe, melyen a vasutasok a lehető legkedvezőbb feltételek mellett vehetnek részt. A debreczeni üzletvezetőség és vasuti állomás hivatalnokai már is tömegesen jelentkeztek, hogy résztvegyenek az érdekes tanulmányi kiránduláson. A vasuti- és hajózási-klub nem vasutas vendégeket is szívesen lát a kiránduláson.

* A hajdunánási tisztujtás. Hajdunánás rendezett tanácsu városa tegnap délelőtt tartotta meg tisztujtását. Az aktusnak csak neve volt tisztujtás, mert a régi tisztikart, élén Csohány László polgármesterrel, újból megválasztották. A változás az, hogy a megürelt számvevői tisztet töltötték be új tisztviselővel. A teljes renoben lefolyt tisztujtást Rásó Gyula alispán vezette, ki tegnap este már visszaérkezett Debreczenbe.

* Szabolcska Mihály állomást oserél. Szabolcska Mihályt, a temesvári reformátusok költő-papját pár hónappal ezelőtt Szászsebes erdélyi város megkínálta a másodlelkési paróchiával. Szabolcska nem fogadta el ezt az állást. Most megürelvén az első paróchia, ez állásra hívták meg Szabolcskát, a ki nyilatkozott is, hogy hajlandó elfogadni a kínált állomást. A költő-pap a tiszántuli kerületből ily módon visszakérült az erdélyibe. A szászsebesi lelkési állás, melyet fejedelmi alap, a Bethlen Gáboré javadalmaz, épen poétának való: Van négyszáz hívő a városban, két hetenként kell predikálni, temetés, lakodalom ugyanilyen időközökben, az évi fizetés pedig 5000, mond ötezer forint. Igaz, hogy a stóla vajmi kevés lehet Szászsebesen.

* A polgári iskola szervezete. A szeptemberben megnyíló új polgári iskola helyiségeinek átalakító munkálatai néhány nap alatt befejezést nyernek. Az iskola a kereskedelmi tanintézet hátsó épület második emeletén lesz elhelyezve. A jövő hó első felében megválasztják a polgári iskola tanárait. Eddig huszonöt jelesnél-jelesebb tanerő pályázott az állásokra. A Kereskedő Társulat tegnapi ülésén főbb vonásaiban megállapították az polgári iskola szervezete. A szervezetet megszövegezve a tanfelügyelő útján legközelebb felterjesztik a kereskedelmi, vallás- és közoktatásügyi

miniszterekhez. Az intézet felszerelésével, tanszerek stb. beszerzésével és a sürgőssé váló intézkedések megtételével Zádor Lajost, Bárdos Gézárt és Szojka Gyulát bizta meg a választmány.

* Talapzatán áll a szabadságszobor. A debreczeni szabadságszobrot (zsákvásonba huzva) tegnap reggel hét órakor elszállították az emlékkertbe s a talapzat mellett fölállították. A bepórált műemkek rengeteg nézőt csábított a kertbe, kik órák-hosszat nézegették a most még holt szobrot. A talapzat fölötti keresztgerenda helyett; mivel nem mutatkozott elég erősnek a hatalmas sulyu szobor fölvitelére, ujat helyeztek és csak estefelé szállott föl piederstáljára csöndesen, méltóságosan a gyönyörű alkotás, mely szombaton hirdetni fogja a szabadságot. Itt említjük meg, hogy a szobor körül szorgalmasan folynak a leleplezési ünnepély külső előkészületei. A tribünök például ma már teljesen készen lesznek.

* Javitások a Pavillon-laktanyában. A Pavillon-laktanyában javítási munkálaiok váltak szükségessé. Az e célból sürgőssé vált intézkedések megtételére Voinovic nagyváradi hadbiztos és Szent-István temesvári katonai főmérnök tegnap Debreczenbe érkeztek.

* Összetaposta a ló. Tegnap este munkásokkal rakott szekér robogott a Nagy-Cere felé, hogy ott az aratást megkezdhessek. — Már közel jártak a Cseréhez, mikor a mezei munkásokat szállító szekér lovai megvadultak és a megrémült munkások, — hogy a veszedelemtől szabaduljanak, leugráltak a szekérről. Leugrott Kiss István napszámos is, de olyan szerencsétlenül, hogy a szekér után kötött ló alá került, a mely össze-vissza rugdosta a fejét. A szerencsétlenül járt napszámost gyógykezelésre a debreczeni kórházba szállították be.

* Szegények ügye. Debreczen város szegényügyi bizottsága tegnap délután Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöke alatt ülést tartott a városházán. A szegényügyi bizottság segélyezéseket és a szegényházba való felvételeket intézett el.

* Alapvizsga-engedélyért folyamodó rendőrfőkapitány. Balás János a neve ennek az uriembernek és Beregszász városának rendőrfőkapitánya. Balás János előbb katonatiszt volt s ez alapon lett rendőrkapitány. Mivel azonban félt, hogy az új miniszteri rendtartás folytán érettségi hiányában elveszti állását, letette az érettségi vizsgát most júniusban, a mármaros-szigeti főgimnáziumban. Tegnap pedig folyamodvány érkezett Balástól a debreczeni püspöki hivatalhoz, melyben a rendőrfőkapitány engedélyt kér arra, hogy ugyancsak a szigeti főiskolán jogi alapvizsgát s később jog-és államtudományi vizsgákat tehessen. Kiss Áron püspök — mint értesülünk engedélyt ad e magánvizsgák letételére.

* Albach altábornagy szemléje. Albach Gyula altábornagy tegnap reggel hét órakor szemlést tartott a sámsoni határon manőverező 39-ik házi gyalogezreden, melynek gyakorlatait Vogel ezredes vezette. Albach legteljesebb megelégedését fejezte ki szemle után az ezredparancsnoknak. A szemle délelőtt tizenegy órakor végződött. — Albach altábornagy Scharitzer őrnaggyal együtt a délutáni gyorsvonattal elutazott Debreczenből.

* Árpád szobor. Puky Gyula főispán átiratban arról értesítette Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, hogy a belügyminiszter a Munkácson felállítandó Árpád szobor ügyét a hatóságok pártfogásába ajánlja. A főispán egyben a szobor ügyében akció megindítását kéri, hogy Debreczen város közönsége is minél jelentékenyebb módon vegye ki a maga részét az Árpád szobor létesítéséből.

* Debreczeni önkéntesek tiszti vizsgái. A kerületi hadtestparancsnokság megállapítása szerint a debreczeni 39-ik házi gyalogezred önkénteseinek tiszti vizsgája szeptember 24—27-ik napján lesz Nagyváradon. Mintegy negyven debreczeni önkéntes fog küzdeni a tiszti kardbojtról, az őszi hadgyakorlatok befejeztével. A katonai vizsgáló bizottság elnöke Schlemüller tábornok lesz.

* A dohánygyári leány temetése. Tegnap este panaszos küldöttek jártak szerkesztőségünkben. Egy dohánygyári leányt temettek zenével, nagy közönség részvétele mellett s azt panaszolták, hogy a temetés alkalmával az éneklő diákok a közelebbi utat választották, elhagyták a Csillag-utcán haladó temetési menetet, ők pedig a Bercsényi-utcán mentek ki a temetőhöz s a kapuban várták be a gyászmenetet. Az esetet azért kérték, hogy nyilvánosságra hozzuk, mert így hamarabb tudomást szereznek róla illetékes körökben s talán gondoskodnak róla, hogy más alkalommal ilyen inezidens ne zavarhassa meg a résztvevő közönséget.

* Kutyaírtás Debreczenben. A rendőrség sok szomorú példa után végre belátta, hogy a veszett kutya veszedelmet nem helyes fumigálni és tegnaptól kezdve igazi statáriumot rendelt el a kutya-veszettség ellen. A peczerek — a leghelyesebben és jogosabban ma már nem elégszenek meg azzal, hogy az utcán fogdossák el a szájkosár nélküli ebeket, hanem behatolnak a házakba is és onnan kerítik hurokra azon kutyákat, melyeket sodrony nem véd a veszettség ellen.

* Rác Béla bankirodája pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl a legolcsóbb kamatra, utólagos csekély díj mellett. Iroda Debreczen, Csapó-utca 12.

* Szobátüz vigyázatlanságból. Friedmann Mór kereskedő, Széchenyi-utca 40-ik szám alatti lakásán tegnap este 9 órakor szobátüz volt. — Friedmannnak a felesége elejtette vélet-

lenségéből az égő petroleum-lámpát, a láng belekapott a közellévő ruhane-mükbe s percz alatt lángba borult a szoba. A házbéliek gyorsan összeszaladtak s eloltották a tüzet. A kár nem nagy.

* **A Svetits leánynevelő-intézetben** daczára az iskolai szinidőnek, sürin jelentkeznek a szülők és kérik, hogy gyermekeiket az intézetbe felvegyék. A városban ugyanis hire terjedt annak, hogy az intézetbe már nem vesznek fel több jelentkező növendéket s ez a körülmény indítja az érdekelt szülőket a szüindőben való gondoskodásra. A szülőket azonban minden felmerült esetben megnyugtatták, hogy a növendékek száma jelentékenyen nagy ugyan, de a létszám nem teljes s szeptemberben nyugodtan vihetik gyermekeiket az intézetbe való felvételre.

* **A szabadságszobor leleplezése.** A Kereskedő Társulat tegnap tartott választmányi ülése elhatározta, hogy diszes koszorut helyeztet a szabadságszoborra, melynek leleplezési ünnepélyén a társulatot és a kereskedelmi tanintézetet az elnökség képviseli. *A Kereskedő Társulat felkéri a piacz-utczai és az emlékerthez közel lakó kereskedőket, hogy üzleteiket a szoborleleplezés tartama alatt zárják be.* Hiszük, hogy Debreczen hazafias kereskedői eleget tesznek a társulat ez óhajtsának.

TÁVIRATOK.

Wahrmann nyilatkozata.

Budapest, jul. 28. Lapunk más helyén hosszabb közleményben számolunk be a Wahrmann—Messinger esetről. Ebben az ügyben tegnap este egy hírlapíró felkereste Wahrmannt s meginterwiewolta. Wahrmann a következő felvilágosításokat adta:

— Messinger kártyázás közben tul bizalmas izetlenkedést engedett meg magának s ezért nevezte őt troplinak. Értesülése szerint Messinger őt Jamia herczeg biztatására hivatta párbajra, mire segédeinek kijelentette: „Londonba megszoktam a szabad gondolkozást, csekélységért nem verekszem.“ Másnap utazni készültem, mikor a herczeg azt mondta: „Most tudtam meg, hogy Messinger zsidó. Nohát zsidóval sem verekedni, sem kezet fogni nem kell!“ Erre így válaszoltam:

— Herczeg! Apám is zsidó volt, de nem tanácsoltam volna önnek, hogy ne fogjon kezet vele.“ Összeszólalkozásunkban a gróf lecsitított. A grófra nem fogtam fegyvert, nem is volt a kezemben. Elégtételt Messinger segédeinek megadtam. A párbaj után Pestre jöttem Minden egyéb más alaptalan következtetés.

Öngyilkos váltóhamisító.

Bécs, július 28. Még a múlt hónapban történt, hogy Gay József 31 éves gyári

könyvelő hatezer koronás váltót hamisított, a pénzt fölvette és azután megszökött. A szökevény — mint Triesztből tegnapi kelettel jelentik, a pénzt egy hónap alatt elköltötte és azután nyomtalanul eltűnt. Tegnapelőtt a tengerből egy holttestet fogtak ki, a melyben felismerték Gayt. A holttestnél talált iratokból és egy levélből kitűnt, hogy ő a váltóhamisító. Azért követte el az öngyilkosságot, mert félt a büntetéstől.

A külügyminiszter utazása.

Bécs, július 28. Goluchovszky Agenor külügyminiszter augusztus hó 4-én Rómába utazik.

Az angol király állapota.

London, július 28. A király, a kinek egészségi állapota ugyszólván teljesen helyre állott, augusztus hónap 7-dikén utazik Londonba. A koronázó ünnepély 8-dikán veszi kezdetét.

A szultán beteg.

Konstantinápoly, július 28. Megbízható forrásból jelentik, hogy a szultán beteg. Két hét óta súlyos gyomorbajban szenved.

Az ipolysági választás.

Budapest, július 28. Ipolyságról táviratozzák, hogy a képviselőválasztást ott ma tartották meg. Két szabadelvűpárti jelölt állott szemben egymással: Konkoly Thege Miklós és Jakabffy István. Az előbbi 481, az utóbbi pedig 391 szavazatot kapott. Megelőző éjjel iszonyu zivatar volt s a villám két Konkolypárti szavazót agyonsujtott.

Családi dráma.

Pozsony, július 28. Tegnap délelőtt Zsamek József kőműves az utcán lelőtte forgópisztolyal nejét. Magát is ki akarta végezni, de ebben megakadályozták. Tettének oka féltékenység.

HIREK.

Éjjeli posta.

Szenzáció egy fürdőhelyen.

— Saját tudósítónktól. —

Érdekes eset tartja izgalomba a Kárpátok között fekvő Lueski fürdő közönségét, hol leginkább asszonyok keresnek gyógyulást és üdülést. A múlt héten — mint tudósítónk írja — megjelent a fürdőben egy Szebastiánó nevű művész ember egy fiatal, bogárszemű olasz nővel, a ki állítólag a felesége volt. Szebastiánó a főszolgabíró engedélye alapján bűvészeti előadást rendezett a múlt csütörtökön a fürdőben s mivel az előadás igen megnyerte a közönség tetszését, másnap megismélték.

Még az előadás közben az asszony

eltávozott a teremből, férjének azt mondva, hogy a lakásukra megy. Az előadás után Szebastiánó szintén a lakásukra tartott, de ott nem találta a feleségét és a személyzettől arról értesült, hogy az asszony nem is volt ott. Ekkor a férj eltávozott, hogy a feleségét felkeresse, de azóta sem az asszony, sem a férj nem tért többet vissza. Másnap reggel Szebastiánót halva találták meg az erdőben, feje iszonyuan össze volt rousolva. Az asszonynak azonban eddig nem akadtak nyomára. A kihallgatott személyzet azt állítja, hogy a nő még az előadás megkezdése előtt egy bőröndöt becsomagolt s azt egy fiatal embernek átadta, a ki azt elvitte.

Hogy ki lehetett az ismeretlen fiatal ember, azt eddig nem tudták megállapítani. A rejtélyes ügyben erélyes nyomozást indítottak, de eddig sem a gyilkosra, sem a rejtélyes idegen nyomára nem tudtak ráakadni.

× **Vadnay Károly halála.** (Éjjeli express tudósítás.) Vadnay Károly, a kinek elhunyt, különösen írói és politikai körökben nagy részvétet kelt, egyelőre ott fekszik szobájában abban az ágyban, a hol meghalt. Temetése iránt eddig nem történt intézkedés.

× **Nászut.** (Éjjeli express tudósítás.) Harmadnapja Dover kikötőjébe bevezett egy vitorláscsolnak s abból kiszállt egy ur és egy szép fiatal hölgy, testükre kötött mentőövvel, vizesen, fésületlenül. A csolnakban konzervek, vízzel telt palackok, szárazkenyér voltak, a végében kényelmes fekhely. A parton rögtön körülverték az utasokat, Mosolyogva mondták, hogy egyenesen New-Yorkból jönnek. Átcsolnokázták az Atlanti oceánt s egész utjuk alatt pompás, derült volt az időjárás. Vihart egyszer sem éltek át. A különös pár — mint ők maguk szintén mosolyogva mondták — nászutasok s nem győzik eléggé magasztalni azokat a mézes heteket, a melyeket a tengeren töltöttek.

× **Katasztrófa a hegyek közt.** (Éjjeli express tudósítás.) Regensburg-ból táviratozzák: Szombaton délután Kreuther reáliskolai tanárt a Zugspitz nevű hegyről való leereszkedés közben gutaütés érte és azonnal meghalt. Kisérője, egy segédtanár, anynyira megijedt, hogy lezuhant és szintén szörnyet halt. A két holttestet tegnap hozták Partenkirchenbe.

CSARNOK.

A tűzpróba.

Regény.

(Folytatás.)

Ezt mondva Gáspár, már fölvette felső öltönyét s kalapját szemére csapva, távozott. Ép a legjobb időben érkezett a révhez, hogy a tulpartra átmehessen, mert a csolnok ép akkor indult. Azonban a nagyországtól a Hobokig való ut, sokkal több időt von igénybe, különösen most, midőn

az orkán oly igen dühöngött, de Gáspárt nem iogatta meg elhatározásában, ki a néptelen utcákon, daczára eső és viharoknak, gyorsan futott át.

Egyetlen emberi lélekkel sem találkozott; csupán néhány hontalan nyomorultat látott esőtől, zivatalról a legfélrebb eső zúgokban meghuzódni.

Végre a Hobokhoz vezető utra érve, még mintegy tíz percig kellett neki futni s midőn az uj-Tersey folyó partjához ért, a város harangjai ép akkor ütötték a tizenkét órát.

— Mégis alkalmasint későn érkeztem! — mormogá Gáspár, de azért csak sietett, a hogy tudott Evelyn házának irányában. Csakhamar ama pallisade-okhoz ért, melyek a lak előtti kertet vették körül. Átugrott ott s mivel a háznak ajtaja nyitva volt, egy pillanat alatt az előcsarnokban termett.

— Nyulláb! — suttogott, midőn egy férfit, kezében pisztolylyal feléje közeledni látott.

— Teremtő Isten! a tábornok! — kiáltott fel a megszólított egyén.

— Hol van a többi?

— Csontszedő és a lelkész az Evelyn ur szobájában, a kapitány és Tamás a kis-asszonyok hálókamrájában vannak.

— Ez ügyletet holnap elmondandó okból azonnal félbe kell hagyni. Eredj a lelkészhez s a csontszedőhöz s add tudtokra, hogy semmit nem érintve, rögtön hagyják el a házat — én parancsoltam így. Természetesen ezt sugva adod értesülésükre. Én Carlsfordot keresem fel.

E pillanatban éles segélykiáltás hangzott föl az emeleten háromszor egymás után. Klára kiáltása volt az, midőn a halállal kellett szembe néznie. Három óriási ugrással Gáspár már az ajtó előtt termett, melyen pillanat alatt berohant, ép akkor, midőn a rablók pisztolyaikat elsűtni szándékoztak.

— Nyomorultak! — kiáltá Gáspár — mit miveltek ti itt? s azzal megragadta Carlsfordo s úgy tettette magát, mintha küzdené vele. Mig ekép birkózott Carlsfordal, ezt sugta fülébe:

— A mily gyorsan lehet, el innen. Felvilágosítást holnap. — Semmit ne érintetek!

Alig észrevehető fejbőlintás tudatta Gáspárral, hogy szavát megértette Carlsford s pár percnyi tusa után le is hagyta magát fegyverezni, a midőn Gáspár, egyenest fejének irányozta a pisztolyt, ki azonban az ajtón Tamással együtt hirtelen kiugrott.

— Ah uram, mi életünket köszönhetjük Önnek! — szólt Klára, midőn ijedségből kissé magához tért.

A mi Edithet illeti, ő előtte az egész oly megfoghatatlannak, csaknem természetfelettinek tünt fel; de mind a mellett is halálját nyilvánítá.

— Hol van atyám? — sóhajtott Edith. — Atyámhoz kell sietnem! O, vajha semmi szerencsétlenség ne történt volna vele!

Gáspár meredt szemmel s tátott ajakkal bámult a beszélőre. Igézó szépsége elnémitotta őt. A hölgynek, tusakodása közben lecsuszott kendője, mit vállára vetett, úgy, hogy hatványakán kívül még vakító fehérségű vállának egy része is kilátszott. Vad szenvedély lövelt elé Gáspár szeméből, szíve hangosan dobogott, és ő, ki azelőtt gunyakaczejában tört ki, ha valaki előtte női szépségről beszélt, — egész testében megremegett e hölgynek láttára.

E bámuló és egyszersmind vad szenvedélytől szikrázó szemből kiolvasta Edith, minő érzelem támadt e férfi belsejében és árczát bibor pir önté el, midőn a kendőt szorosán magára vonta s a szobából kilépett, hogy atyját fölkeresse.

Ez alatt Carlsford és czinkostársai elhagyták a lakot és Evelyn ur két leányával s Gáspárral a társalgó terembe léptek. Atyjának röviden elbeszélte Klára, mily módon szabadultak meg a bizonyos haláltól.

— Folyt. köv. —

Az órangyal.

Irta: **Than Gyula.**

Folytatás.

Pompás hely volt ez. De magasan fekiüdt s már nem mehetett le onnan, hogy Láncty s Hortoványit további ténykedésükben figyelemmel kísérje.

Kíváncsivá tette már az is, hogy a két bűnös vajjon miért állott meg. Csakhamar erről is meggyőződött. Látta, hogy egyikőjük kiveszi a kocsai lámpását és azzal halad feljebb, míg végre a hegyoldalra egyszerre eltűnt.

Geszterédy Teréz nem mozdult a helyéről. Figyelt. Minden kis jelből következtetett és egész helyesen megállapította, hogy mi történik ott. Így jött a nyomára annak, hogy Bogáti Bélát ott rejtették el. Nem mozdult. Megvárta őket, míg visszatérnek. Akkor már pitymallani kezdett. Jól kivette, hogy csak ketten vannak. Most már egészen bizonyos volt abban, hogy Bogáti Béla az oduban maradt.

— Nyomorultak, — gondolta magában. — Örvendeztek ugy-e a sikeren, de nem is gondoljátok, még csak nem is sejtitek, hogy tanuja voltam bűnös tetteiteknek. No csak menjetek. Majd én is mindjárt lemegyek. Rátalállok arra az odura és kiszabatom, a kit ti oda rejtettetek.

Azután bántó gondolat szállotta meg. Aggodalmaskodni kezdett. Hásha ezek nem elégték meg az elrejtést, hanem nagyobb bünt is követtek el és Bogáti Bélát eltették a láb alól.

Aggodalma mind jobban izgatta. Alig várta, hogy a kocsival eltűnjenek a hegyek mögött, elhagyhassa rejtekhelyét s meggyőződhessék a valóról.

Ujabb aggodalomba ejtette, mikor látta, hogy a kocsit megállott s hogy Láncty és Hortoványi őt vizsgálják, feléje mutogatnak. De csakhamar megnyugtatta magát.

— Nyomorultak! Azt hiszitek, hogy felismertek? Olyan nincs. Hiszen én sem ismerlek fel benneteket, ha nem kísértelek volna folyton figyelemmel titeket s nem tudnám, kik vagytok. Szeretnétek ugy-e tudni, hogy tanuja voltam é bűnös tetteiteknek! Nem fogjátok megtudni. Csak eredjtek tovább. Én már mindent tudok. Nem sokáig lesztek nyugton. Az örömet és boldogságot mégis csak mi fogjuk élvezni Bogátiékkel.

(Folyt. köv.)

Olcsón eladók:

2 kirakat és egy ajtó

tükör-üveg és vasredőnyvel,

2 nagy üzlet fölé való

függöny gépezettel.

Szabó Lajos fiai cégénél.

Műfestészetekhez való

Dr. Schönfeld-féle Düsseldorf

olaj- és akvarel festékek

valamint papir és festő vászon, — hozzá való ecsetek csakis

TÉREY JÓZSEF

utóda cégénél,

HATVAN-UTCA 13. SZ.

Kizárólagos festék- és zsiradék-üzletében kapható ugyszintén: **carboll-neum, kátrány, fedéllemez és portland cement** legjutányosabb árban.

Megérkeztem!

Egy kiló pléh edény **70 kr.**

A tisztelt háziasszonyokhoz!

Tisztelettel bátorkodom tudomására hozni, hogy

Debreczenben,

Simonffy-u. 7. sz. uj piaczon

vas-, zománcozott bádóg-edény

és konyhaeszköz-raktárt

rendeztem be.

Minthogy az árut a

lehető legolcsóbb áron

adom el, szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Hrnecek József.

Uj szénraktár

Tisztelt Háziasszony!

Vasaláshoz legjobb a

Retorta Bükkfaszén.

Elmaradnak a szén vasalás kellemtlen következményei. Nincs rossz levegő, főfájás és szédülés, mert a

Retorta Bükkfaszén

vegyi uton van minden az egészségre káros anyagtól megtisztítva. Száraz, minden szag-, gáz-, füst és láng fejlés nélkül ég.

Nem poros, mint az erdei eddig használt szén s így harmadával kevesebb elegendő, ugyan ahhoz a munkához.

Kapható:

Friedmann Józsefnél Piacz-u. 26.

Főtőzsde udvar.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Házassulandók figyel-

mébe. Két szoba butor, egész új, fényezett és teljes konyhaberendezés, elköltözés miatt augusztus 15-iki átvételre jutányos áron eladó. A butorok, szőnyegek, tükrök, képek, íróasztal, esetleg darabonként is eladók. Ugyanott a lakás is átadó november 1-ig. Czim a kiadóhivatalban

Veszek kerékpárt, havi 5 korona törlesztéssel. Piacz utca 46. sz.

Fiatal ügyes fűszerező ajánlkozik azonnali belépésre Szives megkeresések Boruzs József Péczeli-utca 8. sz.

Jó családból való VI gymn. végzett tanuló 902/903 isk. évre elvállal tanításra alsóbb osztályu tanulókat teljes ellátás fejében. Czime: Kasziba Kálmán Geszteréd u. p. Bököny.

Szepesen 12 nyilas tanyaföld eladó. Értekezhetni: Borsy-czukurászdájában. Ugyanint **József-kir.-hercege-utczán egy ház kedvező feltételek mellett eladó.**

Világhírű keiser-borax és fürdő szivacsok nagyraktára Czegléd és Polgárnál.

Borsy-czukurászdába tanonez felvétetik.

Kiadó garzon lakás, szép világos, magas egészséges két szobás udvari lakás, előszoba, mellékhelyiség és vízvezetékkel szept. 1-re. Ugyanott egy négy szoba és mellék helyiségekből álló lakás kiadó. Piacz-u. 7. sz.

9-és fél nyilas tanya föld eladó a Szepesen. Értekezhetni: Ajtó-utca 8.

Haszonbérbe kerések 400—500 holdig levő földet. Értekezhetni: Ajtó-utca 8.

Ház árverés. (Kossuth-utca 31 számú) folyó évi **Augusztus hó 6-án délután 3 órakor** a debreczeni kir. törvényszéknél; feltételek megtekinthetők ugyanott és **Dr. Kocsár Gábor** ügyvéd ur irodájában Szent-anna u.

N. Péterfia utca 79. sz. háznál az utca lakás, mely áll öt szobából, mellékhelyiségekből és istállóból azonnal kiadó, esetleg az egész udvar.

Tanulónak Elektromecnikai műhelybe ügyes fiu felvétetik, Kossuth-utca 1 szám.

2 szoba, előszoba és mellékhelyiségek aug. 1-től kiadó. Hatvan-u 11.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glass-kezt, k tisztítását jutányos árért vállalom. Péte utca 37. sz.

500 liter Sesta kerti bor eladó Péterfia-utca 65. szám alatt.

Sürgösen irjon e lap kiadóhivatalába az a leány, ki velem posta-restante levelezést óhajt folytatni. A levelet „Fenegyerek” czimen kérem.

1902. El. 238. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék és kir. járásbiróság valamint a debreczeni kir. ügyészség és központi fogház; továbbá a derecskei hajdu-böszörményi, hajdu-nánási, hajdu-szoboszlói és püspökladányi kir. járásbiróság és fogház részére az 1903. évre mintegy 1300 m³ azaz Ezerháromszáz köbméter száraz

hasábos cser, vagy bükkfa

továbbá mintegy 800 m. m. azaz Nyolczszáz métermázsa elsőminőségű

darabos hazai pirszén (Coaks)

szükségeltetvén, annak beszerzése végett nyilvános pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akik eme tüzelő anyagok szállítására hajlandók, hogy az 52859/1899 J. 46. száma igazságügyminiszteri szabályrendelet 16—20. §-ában körülírt kellékekkel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat „Ajánlat tüzelő anyagokra”, felirással a folyó évi szeptember hó 1 napjának délután 5 óráig a debreczeni kir. törvényszék elnökénél nyújtsák be.

Ajánlattevő az ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy az árlejtés feltételeit ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

Vállalkozni szándékozók tartoznak óvadéknak 600 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a fentebbi határidőig a kir. törvényszék elnökének kezeihez elismervény ellenében letenni.

A fentebbit határidőig beérkezett ajánlatok folyó évi szeptember hó 2-án délelőtt 10 órakor fognak a kir. törvényszék elnökének hivatali helyiségében bizottságilag felbontatni, amikor ajánlattevők jelenhetnek és ajánlataikat szóbelileg is előterjeszhetik.

Az odaitélés kérdésében az árlejtéstől számított 2 héten belül fog határozat hozatni s az érdeklettekkel közölni.

A részletes szállítási feltételek a királyi törvényszék irodaigazgatójánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, vagy a versenyezni szándékozókuk kívánatára posta útján is megküldetnek.

Debreczen, 1902 július hó 23.

Szüts,
elnök.

Legnagyobb és legolcsóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női
cipők

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, ahol a legdivatosabb és legtartósabb cipőket a hat. Tisztító bikenőcsőt minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 ftnyi bevásárlásnál franco küldök. Bornyubőrből cugos vagy fűzős lábbeli . . . 240—260—280.
Zerge bőrből cugos, fűzős vagy gombos . . . 280—300—350.
kezttyűszárral cugos, fűzős v. gombos . . . 350—400—430.
Párisi Sevro cugos, fűzős v. gombos . . . 450—550—650.
Sevro lakk kezttyűszárral cugos v. fűzős . . . 300—350—370.
Lasting cugos selyem cuggal . . . 240.
Bornyu bőrből sima vagy betétes lábbeli . . . 240.
Karisbádi tükrő bőrből kezttyűszárral cugos vagy Bergsteiger . . . 350—390—450.
Párisi Sevro cugos vagy Bergsteiger . . . 500—550—600.
Maici Lakk cugos vagy Bergsteiger . . . 450—550.
Sárga Bornyubőr cugos vagy Bergsteiger . . . 350—400—450.
Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Férfi
cipők:

Löw Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

A „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitiűdő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz, vagy rizsporral jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsás s crème színben) minta doboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá a következő arczporait:

BERLINI FETTPOUDER (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 korona s 1 kor. 60 fillér.

VELUTIN POUDER (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.